

ประชุมชี้แจง

โครงการส่งเสริม และพัฒนาสินค้า เกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

Z

ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พ.ศ. 2561-2580

เป้าหมายการพัฒนา :
ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
สูงขึ้น

- การเกษตรสร้างมูลค่า : เกษตรชีวภาพ
- อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต : อุตสาหกรรมชีวภาพ
- การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว : ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

Y1

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580
(ในปี 2566 - 2570)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
พ.ศ. 2566 -2570

X1

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

X3

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2566 - 2570)

คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

ประธาน: รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย (นายประเสริฐ จันทรรวงทอง)

กรรมการและเลขานุการ: อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

คณะกรรมการผลิตภัณฑ์
สมุนไพร (อย.)

คณะอนุกรรมการ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
นโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

ที่ปรึกษา :

นายกิตติกร โล่ห์สุนทร

ประธาน : นายพรเทพ ศิริวนารังสรรค์

รองประธาน : อธิบดีกรม พท.

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

รองอธิบดีกรม พท.

อนุกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ :

1. ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

2. หัวหน้ากลุ่มงานขับเคลื่อน

แผนปฏิบัติการฯ

คณะอนุกรรมการ
ยุทธศาสตร์สมุนไพรแห่งชาติ

ประธาน : ปลัดหรือรองปลัด สธ.

ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : อธิบดีกรม พท.

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

รองอธิบดีกรม พท.

อนุกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ :

ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ

คณะอนุกรรมการ
วิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร

ประธาน : ปลัดหรือรองปลัด อว.

ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : ผอ. สกสว. หรือ

ผู้แทน

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

1. รอง ผอ. กลุ่มงานพัฒนาระบบ
การนำผลงาน ววน. ไปใช้
ประโยชน์ (สกสว.) หรือผู้แทน

2. ผอ. ศูนย์นาโนเทคโนโลยี
แห่งชาติ (สวทช.) หรือผู้แทน

3. ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
(พท.) หรือผู้แทน

คณะอนุกรรมการ
วัตถุพิษสมุนไพร

ประธาน : ปลัดหรือรองปลัด กษ.

ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : ผู้ตรวจราชการ กษ.

ที่ได้รับมอบหมาย

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

1. ผอ.กองนโยบายเทคโนโลยีฯ

2. ผอ.สำนักส่งเสริมและจัดการ
สินค้าเกษตร

3. ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
(พท.)

อนุกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ :

ผู้แทนกองนโยบายเทคโนโลยีฯ

คณะอนุกรรมการ
ส่งเสริมอุตสาหกรรมฯ

ประธาน : ปลัดหรือรอง อก.

ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : -

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

1. ผอ.กองพัฒนาขีด
ความสามารถอุตสาหกรรม

2. ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
(พท.)

อนุกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ :

ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

คณะอนุกรรมการ
ส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ

ประธาน : ปลัดหรือรองปลัด พณ.

ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : -

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม :

1. ผอ.กองธุรกิจภูมิภาคและ
ชุมชน

2. ผอ.สำนักพัฒนาและส่งเสริม
ธุรกิจบริการ

3. ผอ.กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ
(พท.)

ผู้ช่วยเลขานุการ :

ผู้แทนกองธุรกิจภูมิภาคและชุมชน

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

Key Result	1. ขนาดตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี พ.ศ. 2570		2. ความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ภายในปี พ.ศ. 2570		
Key Directions For Impact	1. ส่งเสริมบทบาทของสมุนไพรผ่านภาพลักษณ์อาหารไทย จากครัวไทยสู่ครัวโลก		2. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ด้วย ฐานงานวิจัยและนวัตกรรม		3. เน้นครอบคลุมตลาดในประเทศ และขยายไปยังประเทศ CLMV
Value chain	4. ยกระดับการผลิตในทุกขั้นตอนด้วยเทคโนโลยี (SMART)	5. ส่งเสริมให้ส่วนภูมิภาคใช้สมุนไพรเป็นกลไกการพัฒนา		6. ส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด เพิ่มมูลค่าและความสามารถการแข่งขัน	
Value chain	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน	ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม	ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบนิเวศ นำไปสู่การพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
Key Activity	1. จัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพ 2. พัฒนาและสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน 3. ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและการแปรรูปอย่างมีมาตรฐาน 4. ส่งเสริมระบบตลาดกลางและ E-Market	1. ส่งเสริมอุตสาหกรรมสารสกัด และมาตรฐานสารสกัด 2. จัดทำมาตรการ/กลไกความร่วมมือส่งเสริมอุตสาหกรรมสมุนไพร 3. ส่งเสริมความสามารถผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร	1. ผลักดันสมุนไพรไทยไทยควบคู่กับอาหารไทยและวัฒนธรรมไทย 2. ทำตลาดเชิงรุก 3. พัฒนาระบบสัญลักษณ์คุณภาพสมุนไพรให้เป็นที่ยอมรับ	1. จัดระบบความรับผิดชอบและความคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภค 2. จัดระบบการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค 3. ส่งเสริมการใช้และการเข้าถึงยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4. จัดระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพร 5. ส่งเสริม Herbal Champions	1. ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม และการใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพร 2. ส่งเสริมห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3. สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ 4. พัฒนาเมืองสมุนไพรสร้างความเข้มแข็งชุมชนและมูลค่าจากสมุนไพร
Target of Output	1. ผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 2. มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3	1. อุตสาหกรรมสารสกัดมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 2. ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยเฉพาะ SMEs มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10	1. ผลักดันภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหารไทย 2. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง ASEAN Herbal Hub 3. มีตราสัญลักษณ์สมุนไพรคุณภาพระดับสากลและเป็นที่รู้จัก	1. มีการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างแพร่หลาย 2. ผู้บริโภคมีความรู้และทัศนคติที่ดีกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร 3. มีระบบทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่เหมาะสม 4. ผลิตภัณฑ์ Herbal Champions และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาสามารถสร้างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ	1. มีการลงทุนและนำเอาผลการวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรไทยไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น 2. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ และกฎระเบียบที่สนับสนุน 3. มีกลไกการติดตามและการประเมินผลการขับเคลื่อนตามแผนฯ 4. ชุมชนในระดับพื้นมีความเข้มแข็งและสร้างมูลค่าจากสมุนไพร
ผู้รับผิดชอบหลัก					

แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

1

เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

1) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

2) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป

3) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

3

เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

1) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

2

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่

2) แผนที่เหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น 30 พืช

3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง

4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง

5) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน

7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน

4

มาตรการ

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน ให้เกิดการสร้างเครือข่าย

มาตรการที่ 3 ยกกระดับคุณภาพวัตถุดิบ และส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

- กสก. กวก. มกอช. ส.ป.ก. สปกช. สวพส. ปศ. สศก. พต. กสส. กสก. กวก. มกอช. ส.ป.ก. สปกช. สศก. กสส. พณ. สธ.

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

มาตรการ

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบ
คุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

แผนงานที่ 1 : ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร
แผนงานที่ 2 : วิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร และอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรประจำถิ่น หรือพืชสมุนไพรหายาก
แผนงานที่ 3 : ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำและไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง
แผนงานที่ 4 : มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการผลิตสมุนไพรให้มีความเชื่อมโยง

มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

แผนงานที่ 1 : สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตสมุนไพร
แผนงานที่ 2 : สนับสนุนเครือข่ายการตลาดในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน
แผนงานที่ 3 : ส่งเสริมเครือข่ายการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน
แผนงานที่ 4 : ส่งเสริมเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรอัจฉริยะ

มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายใต้เกณฑ์การเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

แผนงานที่ 1 : ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการให้ได้ GLP (Good Laboratory Practice)
แผนงานที่ 2 : ส่งเสริมการนำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามกลุ่มที่ใช้ของพืช

มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

แผนงานที่ 1 : ส่งเสริมการตลาดด้วยระบบตลาดกลางและตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับวัตถุดิบสมุนไพร
แผนงานที่ 2 : ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรายย่อย
แผนงานที่ 3 : ขยายตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรสมุนไพรไปสู่อุตสาหกรรมอาหารมูลค่าสูง

กสค.

กวก.

มกอช.

ส.ป.ก.

สปกษ.

สวพส.

ปศ.

สศค.

พด.

กสส.

สวก.

กสค.

กวก.

มกอช.

ส.ป.ก.

สปกษ.

สศค.

กสส.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมป่าไม้

พณ

สธ.

แนวทางการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรในระยะต่อไป

พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร

ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร

การแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

พื้นที่ปลูก

เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร
กลุ่มเกษตรกร วิชาทักจุมชน สหกรณ์

เป้าหมาย

ฝึกอบรมให้ความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์แปรรูปผลผลิตให้แก่กลุ่มเกษตรกร เช่น ล้าง เครื่องสับ หั่น บด อบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น

ส่งวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ OEM (Original Equipment Manufacturer)

ส่งเสริมและผลักดันเข้าสู่ตลาดวัตถุดิบสมุนไพร

พื้นที่ต้นแบบ 16 จังหวัดเมืองสมุนไพร ได้แก่ เชียงราย ปราจีนบุรี สกลนคร สุราษฎร์ธานี อุดรธานี พิษณุโลก อุทัยธานี น่าน สระแก้ว สระบุรี นครปฐม จันทบุรี มหาสารคาม สุรินทร์ อำนาจเจริญ และสงขลา ขยายสู่จังหวัดใกล้เคียงทั่วประเทศ

พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

แผนที่ความเหมาะสมของ
ที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร
(Land Suitability)

เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิชาทักจุมชน สหกรณ์
เกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก. อาสาสมัครเกษตรกร (อกม.)
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

สนับสนุนองค์ความรู้

- การผลิตสมุนไพร
- ปัจจัยการผลิต เช่น กล้าพันธุ์สมุนไพร ปุ๋ย
- เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป
- การผลิตสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์
- ความรู้การดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่น

พันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต วิจัยและพัฒนา

การเพาะชำและผลิตต้นกล้าพันธุ์
การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
นวัตกรรมในการผลิต

ผลิตสมุนไพรให้ได้มาตรฐานและได้คุณภาพ

- GAP เกษตรอินทรีย์
- พิจารณาสารสำคัญ เช่น ฟ้าทะลายโจร ค่าแลกโตนรวม (Lactone) เช่น สารแอนโดรกราโฟไลด์ (Andrographolide) ไม่น้อยกว่า 6% โดยน้ำหนัก

ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมการเกษตร รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ

วิจัยพัฒนาพันธุ์พืช เทคโนโลยีการผลิต และการแปรรูป

หลัก : กษ (กสก. ส.ป.ก. พต. สป.กษ กวก. กสส. มกอช. ปศ. สศก. สวก. มม. สวพส.)

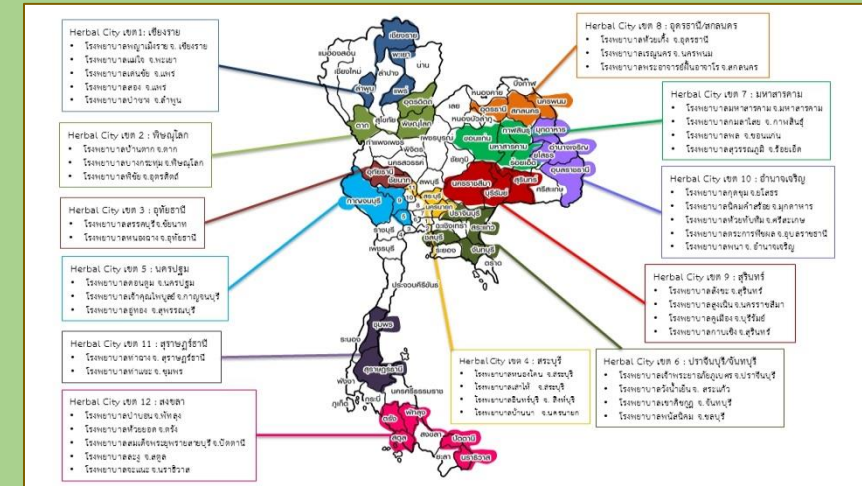
สนับสนุน : สธ. ทส. สวทช. วช.

หลัก : กษ (กสก. สปก. พต. สป.กษ. กวก. กสส. มกอช. มม. สวพส.)

สนับสนุน สธ. อว. มหาดไทย

หลัก : กษ. (กสก. ส.ป.ก. กสส. สป.กษ. สวก. มม.) สธ

สนับสนุน: พณ มท. พน ตลาดไท

แผนพัฒนาวัตุดิบสมุนไพรและเชื่อมโยงตลาด

แผนการส่งเสริม การเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดย

1. **ต้นน้ำ** พัฒนาเกษตรกร วิศวกรชุมชน สถาบันเกษตรกรให้ผลิตสมุนไพรปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการผลิต มีการปลูกแบบแปลงใหญ่ มีการแปรรูปเบื้องต้นเพิ่มมูลค่า
2. **กลางน้ำ** การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย
3. **ปลายน้ำ** ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ ตลาดกลางสมุนไพร

Herbal Champions 15 ชนิด มีปลูกกว่า 8 หมื่นไร่

1. พืชละลายใจ

2. ขมิ้นชัน

3. กระชายดำ

4. กระชาย

5. มะขามป้อม

6. ไทล

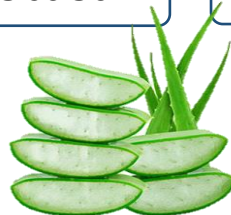
7. กวาวเครือขาว

8. ขิง

9. กระท่อม

10. ว่านหางจระเข้

11. บัวบก

12. มะระขี้นก

13. กัญชง

14. กัญชา

15. เพชรสังฆาต

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ความสอดคล้องกับ
แผนยุทธศาสตร์และแผนแม่บท

ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) : ด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y)
: การเกษตร

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ : เกษตร
ชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) :
สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

หลักการและ เหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ มีประเด็นท้าทายที่สำคัญ คือ การสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพสมุนไพรที่มีโอกาสทางการตลาด เข้าสู่ระบบมาตรฐานและการเชื่อมโยงข้อมูลด้านตลาดเพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการผลิต รวมถึงการนำผลงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มาผสมผสานกับการดึงจุดเด่นของผลิตภัณฑ์เพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ชุมชน และผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาการผลิตสมุนไพรเข้าสู่มาตรฐาน ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในกลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน หรือสถาบันเกษตรกรให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่น ๆ และมีวิธีการผลิตทำให้สมุนไพรได้สารสำคัญ
3. เพื่อพัฒนาต้นแบบการผลิตสมุนไพรและมีการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร
4. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย

- เกษตรกรมีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ 1,350 ราย
- กลุ่มเกษตรกรจำนวน 45 แห่ง มีความรู้ในการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร
- จำนวนฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 ฐานข้อมูล

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

- เกษตรกร จำนวน 1,350 ราย ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ มีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นำความรู้ไปใช้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70

งบประมาณปี 2568

รวมทั้งสิ้น 8,000,000 บาท

ผู้รับผิดชอบ

หลัก : กนท. และ กษ.จ. 45 จังหวัด
สนับสนุน : หน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

กิจกรรมจำแนกตาม Value Chain

V02 : การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

3. ยกระดับการผลิตสมุนไพรและสร้างมูลค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ (สป.กษ.)

V02 : การสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์

4. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัด ๆ (สป.กษ.)

V03 การตลาด

2. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการพัฒนาสมุนไพรในพื้นที่โครงการเมืองสมุนไพร (สป.กษ.)

V04 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าเพิ่มขึ้น

1. ขับเคลื่อนการพัฒนางานสมุนไพรของ กษ. (สป.กษ.)

3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพร (สป.กษ.)

1. ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ขับเคลื่อนการพัฒนางานสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. การจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร

วิธีการดำเนินงาน

ต้นทาง

ผลผลิต (Output)

1. สมาชิกกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ จำนวน 1,350 ราย
2. กลุ่มเกษตรกรจำนวน 45 แห่ง มีความรู้ในการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร
3. ต้นแบบการผลิตสมุนไพร จำนวน 8 แห่ง

กลางทาง

ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย เข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพสามารถเข้าสู่ตลาดโรงพยาบาลผลิตยาหรือโรงงานที่ผลิตสมุนไพรที่ได้ GMP ในพื้นที่เมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ
- 3) มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปแบบวัตถุดิบเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ เช่น ยา อาหารสุขภาพ และภาคบริการที่ต่อเนื่อง เช่น การท่องเที่ยว สปา
- 4) ทดแทนพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหา โดยการปลูกสมุนไพรที่ใช้พื้นที่น้อย มีมูลค่าสูง เช่น กระจับปี่ พืชหายาก ขมิ้นชัน
- 5) มีฐานข้อมูลสมุนไพรที่ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

ปลายทาง

ผลสัมฤทธิ์ (Impact)

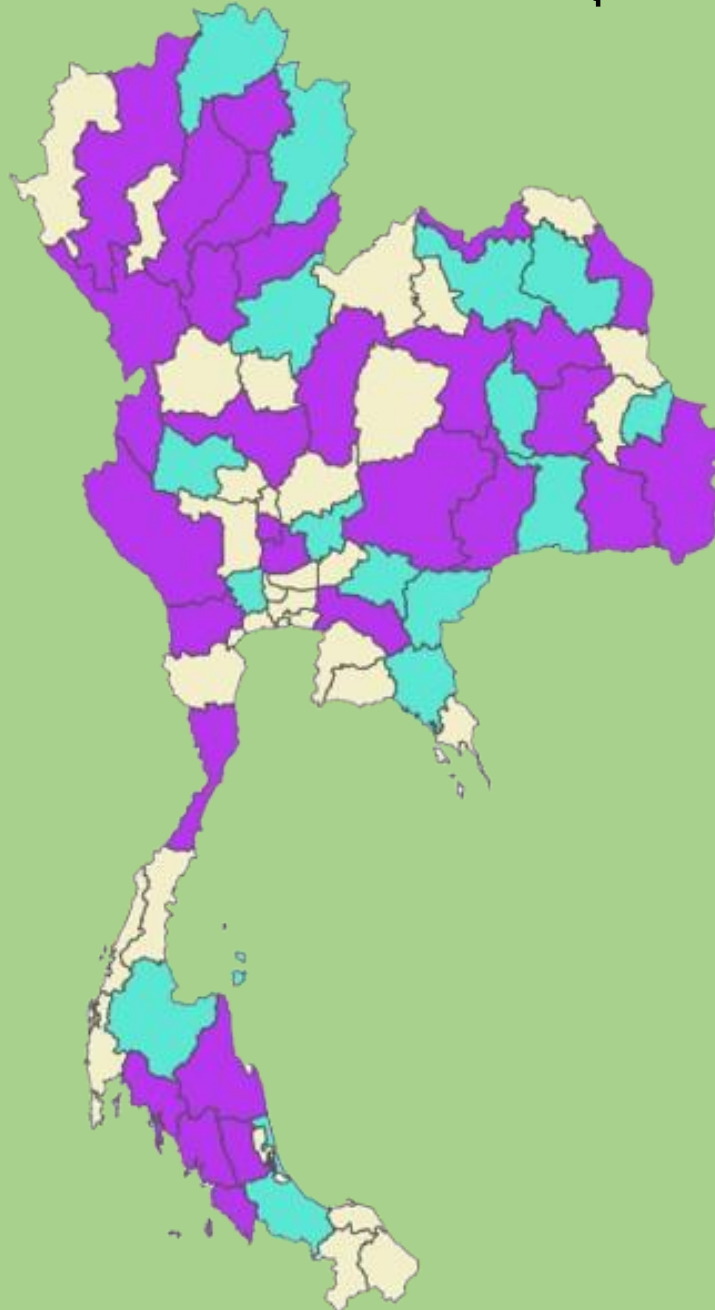
พัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกรในการยกระดับการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่น ๆ เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีวิธีการผลิตที่สมุนไพรได้สารสำคัญและมีคุณภาพสูงรวมทั้งเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2567			ปี 2568								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
<p>1. ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน</p> <p>1.1 พัฒนาความรู้ ยกระดับการปลูกพืชสมุนไพร พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร และวิธีการผลิตที่ให้สมุนไพรได้สารสำคัญ</p> <p>1.2 จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร</p> <p>1.3 พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร Pre GAP</p> <p>1.4 กิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรขั้นต้น</p> <p>ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ และพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม</p>												
<p>2. ขับเคลื่อนการพัฒนางานสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>2.1 บริหารจัดการ อำนวยความสะดวก ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน (จังหวัด)</p> <p>2.2 อำนวยความสะดวก ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน (กนท.)</p> <p>2.3 สนับสนุนการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (จ้างเหมาบริการ กนท.)</p>												
<p>3. การจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>3.1 ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล และออกแบบการทำงานของระบบ</p> <p>3.2 จัดหาระบบ พัฒนาและติดตั้งการใช้งาน</p>												
4. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมพืชสมุนไพร												

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปี พ.ศ. 2568

จังหวัดเมืองสมุนไพร 16 จังหวัด

ภาคเหนือ เชียงราย พะเยา อุทัยธานี น่าน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุดรธานี มหาสารคาม สุรินทร์

อำนาจเจริญ สกลนคร

ภาคกลาง ปราจีนบุรี สระบุรี นครปฐม จันทบุรี สระแก้ว

ภาคใต้ สุราษฎร์ธานี สงขลา

จังหวัดอื่นๆ 29 จังหวัด

ภาคเหนือ แพร่ พะเยา ตาก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์
สุโขทัย ลำปาง เชียงใหม่ นครสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุบลราชธานี บุรีรัมย์
หนองคาย ร้อยเอ็ด ขอนแก่น นครราชสีมา
ศรีสะเกษ นครพนม กาฬสินธุ์

ภาคกลาง อ่างทอง ราชบุรี กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา
พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์

ภาคใต้ ตรัง พัทลุง กระบี่ นครศรีธรรมราช สตูล

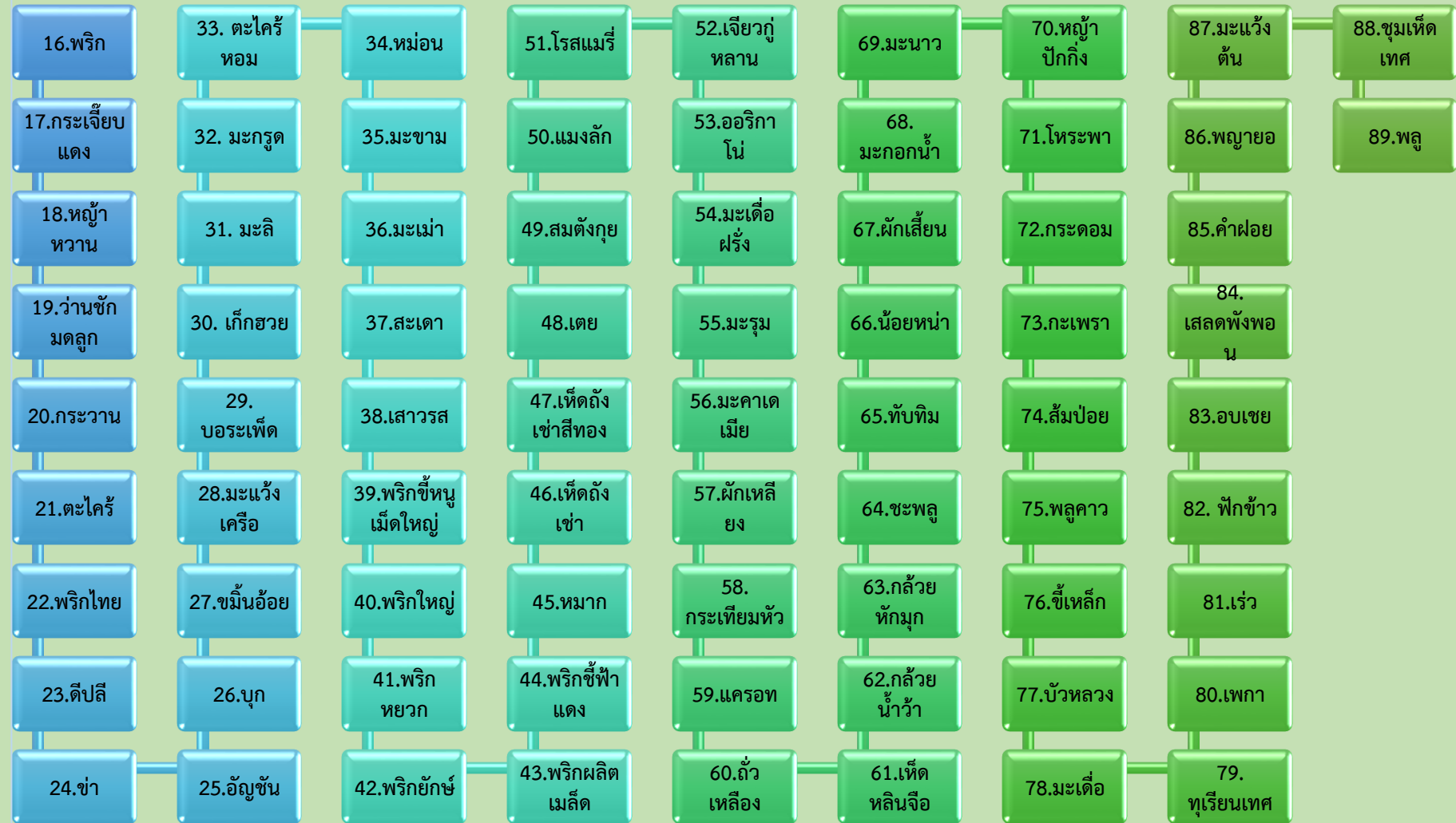

พืชสมุนไพรรวม 89 ชนิด (ตามตัวชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 1 แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2)

Herbal Champions จำนวน 15 ชนิด ได้แก่

Herbal Champions of The Year 3 ชนิด

Herbal Champions อื่น ๆ 12 ชนิด

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปี พ.ศ. 2568

การดำเนินการส่วนภูมิภาค (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)

กิจกรรมและงบประมาณ

กิจกรรม		เป้าหมาย	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร
1	ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน		
1.1	กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	30 ราย	40,500
1.2	จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	1 แห่ง	15,000
1.3	พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร Pre GAP	30 ราย	12,000
1.4	กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่มสนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาดในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ	1 แห่ง	20,000
2	กิจกรรมอำนวยการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
2.1	บริหารจัดการ อำนวยการ ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	1 งาน	10,000
รวม			97,500

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับจังหวัด

- จัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการฯ ตามแบบ (กนท.-herb-1) (โดยกำหนดแผนดำเนินกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายใน 31 ก.ค. 68)
****จัดส่ง กนท.-herb-1 ให้ กนท. ภายใน 29 พ.ย. 67****
- รายงานความก้าวหน้าโครงการฯ ตามแบบรายงานผลปฏิบัติงานฯ (กนท.-Herb-2) โดยสรุปผลทุกวันที่ 25 ของเดือน
****จัดส่ง กนท.-Herb-2 ให้ กนท. ภายใน วันที่ 27 ของทุกเดือน (พ.ย. 67 ถึง ก.ย. 68)****
- ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมเป็นรูปเล่มพร้อมทั้ง File ข้อมูล
เพื่อรวบรวมสรุป และนำเสนอผู้บริหาร
****จัดส่งให้ กนท. ภายใน 29 ส.ค. 68****

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับจังหวัด (ต่อ)

1. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน

- **การคัดเลือกเกษตรกร** คัดเลือกเกษตรกร 30 ราย จากสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน หรือสถาบันเกษตรกร กลุ่มเดียวกัน ที่ปลูกสมุนไพรในพื้นที่หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูง หรือในรูปแบบเกษตรกรมั่งคั่ง (เกษตรกรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) แปลงใหญ่ หรือพื้นที่อื่น ๆ โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

- (1) เกษตรกรภายในกลุ่มทำการเกษตรในรูปแบบตั้งถาวรข้างต้น
- (2) เกษตรกรภายในกลุ่มทุกคนต้องมีความสนใจในการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
- (3) เกษตรกรภายในกลุ่มทุกคนต้องสมัครใจในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม

****จัดส่งรายชื่อเกษตรกร ภายใน 15 พ.ย. 67****

****จัดส่ง กนท.-herb-3 ภายใน 31 ม.ค. 68****

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับจังหวัด (ต่อ)

- **อบรมยกระดับการปลูกพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร** พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพรให้แก่เกษตรกร

(1) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการผลิตสมุนไพรมูลค่าสูง การแปรรูปเบื้องต้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเชื่อมโยงตลาดทั้งออฟไลน์ และออนไลน์ การทำแผนธุรกิจ (Business Model) เพื่อเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในระหว่างการจัดเวที รวมทั้งประสานงานเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถเชื่อมโยงหน่วยงานในพื้นที่

(2) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ให้ความรู้ในการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น การผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม GAP ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS หรือมาตรฐานด้านการเกษตรอื่น ๆ โดยวิทยากรจากหน่วยงานในและนอกพื้นที่ ทั้งใน

และนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรพิจารณาเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ใดอย่างหนึ่ง

(3) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ

****จัดส่ง กนท.-herb-4 ภายใน 28 ก.พ. 68****

2. กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

- **คัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร 1 แห่ง มีเกณฑ์ ดังนี้**
 - (1) เกษตรกรเจ้าของพื้นที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ
 - (2) มีพื้นที่การเกษตรด้านสมุนไพร อย่างน้อย 1 ชนิดพืช
 - (3) สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลความสำเร็จไปยังเกษตรกรรายอื่นได้เป็นอย่างดี
 - (4) มีความสมัครใจ พร้อมที่จะเสียสละ ในการเป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยี และเทคนิคต่าง ๆ
- **สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต**

สนับสนุนวัสดุสาธิตของจุดเรียนรู้ ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกร เช่น ป้ายชื่อจุดเรียนรู้ ชุมนิทรรศการ (องค์ความรู้ดีเด่นของเกษตรกร/เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับพืชสมุนไพรชนิดนั้น ๆ)

****จัดส่ง กนท.-Herb-5 ภายใน 31 ก.ค. 68****

3. กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน Pre GAP/GAP พืชสมุนไพร

พัฒนาให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการปฏิบัติตามเกษตรที่ดีขั้นพื้นฐานและการปฏิบัติตามเกษตรที่ดีและเหมาะสม (Pre-GAP/GAP พืชสมุนไพร) จังหวัดละ 30 ราย โดยคัดเลือกเกษตรกรที่มีความสมัครใจในการเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน (Pre-GAP/GAP พืชสมุนไพร) ดังนี้

- (1) เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานทางการเกษตร หรือ
- (2) เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ภายใต้โครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานทางการเกษตร

****จัดส่งรายชื่อเกษตรกรที่เข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน ภายใน 31 ก.ค. 68****

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ในระดับจังหวัด (ต่อ)

4. กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพร และการเชื่อมโยงตลาดในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ

พัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร และเชื่อมโยงด้านการตลาดทั้งออฟไลน์ และออนไลน์ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการผลิตสมุนไพรมูลค่าสูง การแปรรูปเบื้องต้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกษตรกรได้เลือกไว้ โดยวิทยากรจากหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ องค์การตลาดไท เป็นต้น

****จัดส่ง กนท.-Herb-6 ภายใน 31 ก.ค. 68****
และบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสมุนไพร

ระยะเวลา

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดสรรงบประมาณให้ส่วนภูมิภาคเพื่อดำเนินกิจกรรม	พ.ย. 67	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน
2. จัดอบรม สัมมนาเพื่อดำเนินการกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐานให้แก่เจ้าหน้าที่ในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ	พ.ย.- ธ.ค. 67	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน
3. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ	พ.ย. 67	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
4. ดำเนินการกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐานให้แก่เกษตรกรในกลุ่มเกษตรกรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ	พ.ย. 67-มี.ย. 68	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
5. ดำเนินการกิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่มสนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาดในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ	พ.ย. 67-มี.ย. 68	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
6. ดำเนินการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม	มี.ค. - ก.ค. 68	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
7. สรุปผลการดำเนินโครงการฯ	ส.ค. 68	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
8. สรุปผลโครงการฯ ภาพรวมเพื่อเสนอผู้บริหาร	ก.ย. 68	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมาย

การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลสมุนไพร
ระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวง

เพื่อผู้บริหาร/
การบริหารจัดการข้อมูลสมุนไพร

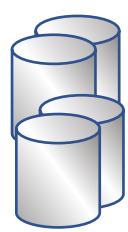
ระบบการทำงานแบบบูรณาการ
ระหว่างหน่วยงาน

แหล่งข้อมูล (Data Source)

- ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพร พื้นที่ปลูกสมุนไพร แปลงใหญ่สมุนไพร
- ฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว
- ฐานข้อมูลการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน
- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรในระบบเกษตรที่ดีเหมาะสม (GAP)
- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรเกษตรอินทรีย์ (Organic farming)
- แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) แยก S1 S2 S3 N
- แผนที่เขตการใช้ที่ดินปลูกพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน ไพล)
- ฐานข้อมูล ชื่อเกษตรกร แหล่งปลูกพืชสมุนไพร ในพื้นที่ สปก.
- ฐานข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปรรูปเบื้องต้น
- ฐานข้อมูลที่ตั้งโรงอบ

การจัดการข้อมูล (Data Catalog & Data Process)

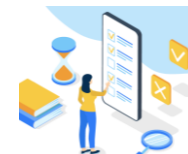
ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย
ฐานข้อมูลสมุนไพรของสาธารณสุข

GIS

SUPERVISOR

SURVEY

ผลลัพธ์ (Output)

- ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูก
- พื้นที่เกษตรกรมั่งคั่ง
- พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP Organic
- ข้อมูลการผลิตและจำหน่ายพืชสมุนไพร
- รายงานผลตามเป้าหมายตัวชี้วัด (แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยฯ)
- ออกมาตรการ กำหนดนโยบาย ช่วยเหลือ ส่งเสริม
- วางแผนการปลูก การขาย
- ต่อยอดพัฒนารูรกิจสมุนไพร

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 3502-2561

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 3502-2018

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร

GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR HERBS

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.20

ISBN

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร

มกษ. 3502-2561

1 น้ำ

- ✓ น้ำที่ใช้ในแปลงปลูก ต้องมาจากแหล่งน้ำที่ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์
- ✓ น้ำที่ใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ต้องสะอาด มีคุณภาพตามมาตรฐาน

2 พื้นที่ปลูก

- ✓ ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ และพื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3 วัตถุดิบตราขายทางการเกษตร

- ✓ หากมีการใช้ให้ทำตามคำแนะนำ หรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
- ✓ ผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีความรู้ในการใช้วัตถุดิบตราขายทางการเกษตรที่ถูกต้อง และมีอุปกรณ์การป้องกันอันตรายจากสารพิษ

8 บันทึกข้อมูลและการตรวจสอบ

- ✓ เอกสารและบันทึกข้อมูล ได้แก่ การใช้วัตถุดิบตราขายทางการเกษตร การปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การฝึกอบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล และผลการตรวจสุขภาพ
- ✓ เก็บรักษานับันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน และเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องไว้อย่างน้อย 2 ปี

4 การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

- ✓ เมล็ดพันธุ์ หรือส่วนขยายพันธุ์ ตรงตามพันธุ์/ชนิด
- ✓ ใช้วิธีการปลูกและการดูแลรักษาที่เหมาะสมตามชนิดของพืชสมุนไพร โดยคำนึงถึงการผลิตรายสำคัญ
- ✓ มีวิธีการให้น้ำที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของพืชสมุนไพร โดยคำนึงถึงการผลิตรายสำคัญ

6 การเก็บรักษา และการขนย้าย

- ✓ สถานที่เก็บพืชสมุนไพรต้องถูกสุขลักษณะ สามารถป้องกันความชื้นจากภายนอกและการปนเปื้อนจากวัตถุดิบตราขาย และสัตว์พาหนะนำโรคได้
- ✓ ภาชนะบรรจุต้องสะอาด ปราศจากสิ่งที่เป็นอันตรายและกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถป้องกันแสงหรือพรางแสงได้
- ✓ มีมาตรการป้องกันไม่ให้พืชสมุนไพร มีความชื้นเพิ่มขึ้นระหว่างการขนย้าย

5 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- ✓ เก็บเกี่ยวพืชสมุนไพรแต่ละชนิดในระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณสารสำคัญ
- ✓ เก็บเกี่ยวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชสมุนไพร
- ✓ มีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และ/หรือลดความชื้นที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ

7 สุขลักษณะส่วนบุคคล

- ✓ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจ หรือได้รับการฝึกอบรมด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล
- ✓ มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

* "สารสำคัญ" หมายความว่า วัตถุดิบเป็นส่วนประกอบสำคัญของผลิตภัณฑ์สมุนไพรหรือสารในผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้เพื่อบำบัด รักษา และบรรเทาความเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ บำรุงร่างกาย หรือลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค (ที่มา: ร่างพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร)

สนใจรายละเอียดเพิ่มเติม
สามารถ Scan QR Code

มกษ. 3502-2561

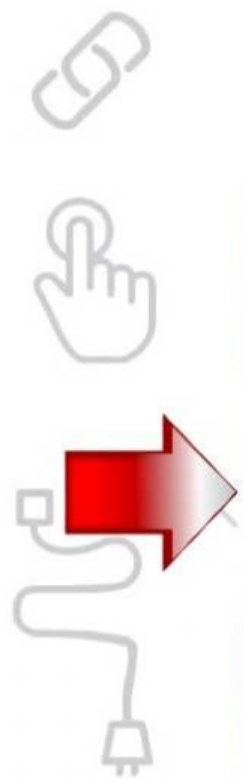

ระบบบริหารจัดการสำนักงาน

Job ระบบ สมัครงานออนไลน์	ระบบ ห้องประชุม
ระบบ จองรถส่วนกลาง	ระบบสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์
HR ระบบสารสนเทศ บริหารทรัพยากรบุคคล	NEXTCLOUD สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

รวมสิ่งที่น่าสนใจ

เรื่องเรียน การทุจริต และ การฝ่าฝืนจริยธรรม	โครงการขับเคลื่อน การเกษตรระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
การขับเคลื่อนงานสนับสนุน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	Herbs MOAC
หลักเกณฑ์ การพัฒนาบุคลากร	แบบสอบถาม ความพึงพอใจการให้บริการ

การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- หน้าหลัก
- เกี่ยวกับ
- การดำเนินงาน
- ข่าวสาร
- ดาวน์โหลด
- คลังความรู้
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ลิงค์ที่เกี่ยวข้อง
- ติดต่อเรา

ACTIVITY

ศึกษาดูงานตลาดกลางวัตถุดิบ
สมุนไพร...
สมุนไพร...

การประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบ
สมุนไพร ครั้งที่ 2/2567...

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
วิมลมาลี ทรงเสด็จพระราชดำเนิน
ทอดพระเนตรและเสด็จพระราชดำเนิน
ทรงรับมอบรางวัลชนะเลิศ...
กรมพระศรีสวางควัฒน...

การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน
เมืองสมุนไพร (Herbal City)
คลัสเตอร์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความ
งามและการแพทย์แผนไทย...

การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน
พัฒนาผลผลิตสมุนไพร
ครั้งที่ 1/2567...

ประชุมหารือส่งเสริมการผลิตพืช
สมุนไพรให้ได้มาตรฐานและส่งเสริม
เครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบสมุนไพร
ครั้งที่...

การประชุมหารือส่งเสริมการผลิตพืช
สมุนไพรให้ได้มาตรฐานและส่งเสริม
เครือข่ายผู้รับซื้อวัตถุดิบสมุนไพร
ครั้งที่...

การประชุมปรึกษาหารือเตรียมการ
จัดนิทรรศการโซน Product งาน
มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 21
ครั้งที่...